

7138838 6L85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN KADİM DURMAZ'A AİT 7/38838 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Canlı hayvan ve karkas et dış ticaretine ilişkin veriler düzenli olarak Türkiye İstatistik Kurumunun kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Bakanlığımızca ülke hayvancılığını geliştirmek, kırmızı et üretiminde arz güvenliğini sağlamak, boş besi kapasitesini değerlendirmek, kırmızı ette oluşan arz talep dengesini gözetmek, piyasa fiyat istikrarını sağlamak, aile işletmelerinde sürdürülebilir hayvancılığı temin etmek, muhtemel ithalat tedbirinin alınması ve üreticiyi korumak amacıyla kontrollü bir besilik ithalat politikası yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından, planlı üretimin sağlanması ve spekülatif hareketlerin önüne geçilmesi amacıyla 2025 ve 2026 yılları besilik hayvan tedarik yetkisi Et ve Süt Kurumumuza (ESK) verilmiştir.

Bu kapsamda küçük ve orta ölçekli işletmelerin bu imkândan daha fazla faydalanabilmesi için işletme kapasiteleri ile ters orantılı olarak üreticilerimize besilik hayvan tedarik edilmektedir. Kapasitesi yüksek olan üreticiye oransal olarak az, kapasitesi düşük olan üreticiye ise oransal olarak daha fazla hayvan verilerek küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenmektedir.

Yapılan bu tedarik faaliyetlerinde, üretici maliyetleri dikkate alınarak iç üretimi daraltmayacak, yerli üretimi koruyacak fiyat politikası uygulanmaktadır.

ESK'nın yurt dışı alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (a) bendi kapsamında gerçekleştirilmektedir. Kesimlik hayvan ve et ithalatına ilişkin alımlar, ilgili mevzuat hükümlerince izinli ülkelerden yapılmaktadır. Alımlar, aracısız olarak teknik ve sağlık altyapısı uygun olan çiftlik, birlik, kooperatif ve/veya kesimhanelerden yapılmaktadır.

Bakanlığımızca yapılan değerlendirme sonucunda, besilik sığır ithalatı başvurusu uygun bulunan firmalara ait bilgiler ile ithalat izin dönemleri ve miktarları, Bakanlığımızın <http://www.tarimorman.gov.tr/HAYGEM/Menu/20/Buyukbas-Hayvan-Ithalati> adresinde yayımlanmaktadır.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile 2026 yılı bitkisel üretim desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- 2026 üretim yılı için destek katsayı değeri bir önceki yıla göre %27 artırılarak dekara 310 TL olarak belirlenmiştir.
- Kapalı ortam bitkisel üretime yönelik genç ve kadın çiftçilere ilave destek verilecektir.
- Mısır (dane) ürünün destekleme kategorisi 1. kategoriden 2. kategoriye yükseltilmiştir.
- Hayvancılıkta dane yem ihtiyacını karşılamak amacıyla yulaf, çavdar ve tritikale ürünlerinde yeşil otun yanı sıra dane üretimi de destek kapsamına alınmıştır.
- Hububat üretiminde sertifikalı tohum kullanımının artırılması amacıyla bir önceki yıla göre destek katsayısı artırılarak 0,56 belirlenmiştir.
- Soya üretimini teşvik amacıyla mevcut sertifikalı tohum desteğine ek, yurt içinde ıslah edilip tescil edilen ve yine yurt içinde üretilerek sertifikalandırılan tohumların kullanımı halinde ilave destek sağlanacaktır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Organik tarım desteğinde, 1. derece tarımsal amaçlı üretici örgütlerine üye çiftçilere, destek katsayısının yüzde 25'i oranında ilave destek verilecektir.
- Katı organik-organomineral desteğinde 0,21 olan katsayı, 0,32'ye çıkarılmıştır.
- Biyolojik/biyoteknik mücadele desteği birim fiyatları yüzde 21 artırılmıştır.
- Yıl boyunca (12 ay) hizmet sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odaları ve üretici örgütlerinde istihdam edilen danışmanlara verilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, bir önceki yıla göre yüzde 17,5 artırılarak 2025 için 345.450 TL olarak ödenecektir.

2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ile yayımlanan yeni destekleme modelinde yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup tüm havzalarda desteklenecektir. Yem bitkisi üreticileri; temel, planlı üretim ve üretimi geliştirme desteği alabilecektir. Yem bitkileri desteklerinde 2025 yılında bir önceki yıla göre %71-84 oranında artışlar yapılmıştır. Su kısıtı bulunan 11 ilin 52 ilçesinde fiğ ve yem bezelyesine ilave destek verilecektir. Ayrıca süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenecektir.

Bakanlığımızca, mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafaza tedbirleri uygulanarak erozyonun önlenmesi ve kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla “Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri” uygulanmaktadır. Bu kapsamda 26,6 milyon dekar alanda toplam 3.375 adet Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi uygulanmıştır.

Ayrıca 6 ilimizde uygulanmak üzere toplam 4.579 dekar alanda suni mera tesisi çalışması başlatılmıştır.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezgin arıcılık yapanlara ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri desteklerinde, yetiştiricilere her bir teknik kriter için temel destek tutarına ilave destek verilecek, küçük ölçekli balıkçılık desteği %43-100 arasında artırılacak ve balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlara küçük ölçekli balıkçılık desteği %35 daha fazla ödenmektedir.

10395 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2025 tarihinden geçerli olmak üzere hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Büyükbaş hayvancılık destekleri kapsamında buzağılar için bir önceki yıla göre %40 artışla hayvan başına 1.400 TL, malaklar için %180 artışla hayvan başına 2.800 TL’ye çıkarılmıştır.
- Küçükbaş hayvancılık destekleri kuzu/oğlaklar için ise bir önceki yıla göre yüzde 50 artışla hayvan başına 300 TL’ye çıkarılmıştır.
- Çoban desteği, küçükbaş hayvancılıkta 300 TL olan temel desteğin 1,8 katı olmak üzere 150 baş üzerinden 81.000 TL olarak ödenecektir.
- Arıcılık desteği, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %40 artışla 140 TL’ye, üye olmayanlara %25 artışla 100 TL’ye çıkarılmıştır.
- İpek böceği temel desteği bir önceki yıla göre %10 artırılarak kilogram başına 1.100 TL’ye, tiftik üretimi temel desteği %100 artışla kilogram başına 160 TL’ye çıkarılmıştır.
- Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için büyükbaş ve küçükbaş hayvan sahiplerine verilen temel destekleme tutarı, bir önceki yıla göre %100 artırılmıştır.
- Su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelere, ürettikleri türler ve üretim şekline göre yapılan temel destek oranları artırılmıştır.
- Hayvan gen kaynakları birim destek tutarları artırılmış, Ankara keçisine ilave destek verilecektir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Hayvan ve sürü sağlığı desteği kapsamında, hayvan tanımlama araçlarıyla bazı aşı bedelleri de destek kapsamına alınmıştır.
- Marmara Denizi'ne kıyısı olan 7 ilde, müsilajdan etkilenen balıkçı gemilerine, gemi başına ilave küçük ölçekli balıkçılık desteği verilecektir.
- Su ürünleri desteğinde, üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak amacıyla birlik ve tanıtım kesinti oranları %2'den %3'e çıkarılmıştır.

Ayrıca ülkemizde etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırarak, daha fazla etçi ırk besilik materyalinin yerli imkânlarla yetiştirilmesi amacıyla “Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

Etçi ırk hayvan sayısını artırmak ve et arzının yerli kaynaklardan sağlanmasını desteklemek amacıyla “Güçlü Besi, Güçlü Üretim Projesi” başlatılmış; proje kapsamında etçi ırk spermasıyla doğan her buzağıya ilave destek sağlanacaktır.

Bakanlığımızca 2024 yılında hayata geçirilen hayvancılık yol haritası ile birlikte risklerin minimize edilerek ithalatın bitirilmesi ve besi materyalinin tamamının ülkemiz içinden karşılanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda;

- Besilik erkek sığır desteği %550'ye varan oranda arttırılmıştır.
- Ülkemizde etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırarak daha fazla etçi ırk besilik materyalinin yerli imkânlarla yetiştirilmesi amacıyla “Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.
- Etçi ırk hayvanlarımızın sayılarının artırılması ve et arzının çok daha fazla oranda yerli kaynaklardan karşılanması amacıyla “Güçlü Besi Güçlü Üretim Projesi” başlatılmıştır. Proje ile etçi ırk spermasıyla doğan her buzağıya ilave destek sağlanacaktır.
- Besilik materyal üretimini artırmak amacıyla 19 il besilik materyal üretim planlama bölgesi olarak belirlenmiştir. Tarımsal üretimin planlanması kapsamında ilan edilen bu iller iklim özellikleri, mera varlığı ve kalitesi ile yetiştirici alışkanlıkları gözetilerek besi yetiştiriciliği bölgesi olarak belirlenmiştir. Bu illerde buzağı/malak yetiştiricilerine temel desteğe ilave destekleme ve hazine destekli, faiz indirimli kredi kullanımlarında ilave %20 faiz indirimi sağlanmaktadır.
- Sözleşmeli üretim modeline özel teşvikler sunulmaktadır. T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince tarımsal üretime dair hazine faiz destekli yatırım ve işletme kredisi kullanımında, sözleşmeli üretime yapan üreticilere %15 oranında indirim uygulanmakta ve sözleşmeli üretim yapan üreticilerimize uygulanan prim indirimi %5'ten %10'a çıkarılarak sigorta yaptırabilme imkânı sağlanmıştır.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda sağlanması amacıyla, 2024-2026 yılları için yayımlanan 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 28 farklı konuda %25-%100 aralığında hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredisi/finansmanı kullandırımı yapılabilmektedir.

Kararlar kapsamında yem bitkisi üretimi konusunda hem yatırım hem de işletme kredi/finansmanı uygulamalarında %75 standart indirim oranına ilave olarak özellikli indirim kriterlerini sağlayan işletmelere %100'e varan oranda 20 milyon TL üst limite kadar hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansman imkânı sunulmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca sütçü ve kombine sığır yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan besiciliği, küçükbaş hayvancılık, temel hayvansal üretim konularında kendi yemini üreten işletmelere standart indirimine ilave %5 faiz/kar payı özellikli kriter indirimi uygulanmaktadır.

Bununla birlikte çiftçilerimiz, temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir. Bu kapsamdaki işletme kredi/finansmanların bir kısmı aynı olarak tahsis edilmekte ve akaryakıt, veterinerlik hizmeti, ilaç, yem, aşı ve benzeri gibi tarımsal girdilerin alımına yönelik olarak kullanılmaktadır.

Üreticilerimizin T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Ziraat Katılım Bankası A.Ş.ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ile 2024/15 No'lu Uygulama Esasları Tebliği kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve TKK'nın kendi usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde;

- %25 oranında faiz indirimi uygulanarak 1 yıl ertelenebilmekte,
- %20 oranında faiz indirimi uygulanarak azami 5 yıl taksitlendirilebilmektedir.

Bunun dışındaki faizsiz borç erteleme ise Hazine ve Maliye Bakanlığının uhdesinde bulunmaktadır.

2025 yılında Tokat ilimize 1,6 milyar TL tarımsal destek ödemesi yapılmıştır.